

HRVATSKA KOMORA INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

CROATIAN CHAMBER OF CIVIL ENGINEERS

10000 Zagreb, Ulica Grada Vukovara 271

KLASA: 100-01/20-01/50

URBROJ: 500-00-20-1

Zagreb, 19. svibnja 2020.

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA

Gospodin Predrag Štromar, dipl.oec, potpredsjednik
Vlade RH i ministar

Predmet: **Tumačenje važećih propisa iz područja gradnje u vezi izrade
projekata obnove zgrada oštećenih potresom**
- **ŽURNO, traži se**

Poštovani gospodine potpredsjedniče Vlade Republike Hrvatske i ministre,

Dana 15. svibnja 2020. godine objavljen je na e-Savjetovanju Prijedlog Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko zagorske županije i Zagrebačke županije. Savjetovanje je otvoreno do 14. lipnja 2020. godine što znači da je Prijedlog Zakona upućen u redovnu proceduru. U uvjetima raspuštanja Hrvatskog sabora i raspisivanja parlamentarnih izbora neizvjesno je da li će se taj Zakon donijeti, u kojem obliku i kada će to biti.

Hrvatska komora inženjera građevinarstva primila je veliki broj dopisa projekatana koji ukazuju da za ovu izvanrednu situaciju i oštećenja zgrada uslijed razornog potresa koji je pogodio Grad Zagreb i okolice nema jasnog zakonskog okvira na temelju kojeg mogu raditi.

Poseban zakon koji je upućen u e-Savjetovanje omogućio bi propisivanje razine obnove za zgrade različite namjene (kategorije zgrada), stupanj oštećenja i vrste projekata za svaki stupanj obnove.

Postupanje po odredbama važećih propisa nije sporno za slučaj cjelovite obnove, međutim projektanti trebaju hitnu i konkretnu uputu Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja na koji način postupati u slučajevima ostalih razina obnove: koji je redoslijed radnji, koje projekte i postupke za pojedini stupanj oštećenja treba provesti, osobito u odnosu na primjenu Tehničkog propisa za građevinske konstrukcije.

Relevantni važeći propisi po kojima bi se trebali izrađivati projekti obnove zgrada oštećenih potresom su Zakon o gradnji („Narodne novine“, broj 153/2013., 20/2017., 39/2019., 123/2019.) Pravilnik o održavanju građevina („Narodne novine“ broj 122/2014 i 98/2019.), Uredba o održavanju zgrada („Narodne novine“, broj 64/1997) Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima („Narodne novine“, broj 112/2017., 34/2018., 36/2019., 98/2019., 31/2020) i Tehnički propis za građevne konstrukcije („Narodne novine“, broj 17/2017).

Međutim odredbe navedenih propisa nisu međusobno usklađene i postoji puno nejasnoća i otvorenih pitanja u primjeni tih propisa.

Dodatne probleme unijela je posljednja izmjena Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima („Narodne novine“, broj 31/2020 stupio na snagu 26.03.2020.) koja u taj Pravilnik u članku 5. uvodi izvanredno održavanje koje se izvodi na temelju glavnog projekta bez građevinske dozvole. Navedeni propis upućuje da se bez građevinske dozvole u skladu s glavnim projektom mogu izvoditi osim izvanrednog održavanja i hitni i nužni popravci zajedničkih dijelova i uređaja zgrade ili posebnih dijelova zgrade u skladu posebnim propisom konkretno Uredbom o održavanju zgrada.

Pod hitnim popravcima u smislu navedene Uredbe smatraju se pored ostalog i narušena statička stabilnost zgrade ili pojedinih dijelova zgrade, znatnija oštećenja dimnjaka i dimovodnih kanala, otpadanja dijelova pročelja i dr.

Ističemo da se spornom odredbom Pravilnika izlazi iz okvira Zakona o gradnji jer se propisuje da se na postojećoj građevini može poboljšavati ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu i izvoditi radove izvanrednog održavanja ako se tim zahvatima ne mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena.

Postavlja se pitanje zašto je ovdje izostavljen drugi uvjet koji je trebao biti propisan da se tim radovima ne utječe na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za tu građevinu ili uže temeljnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti.

Odredbom članka 3. stavka 1. točke 28. Zakona o gradnji propisano je da je rekonstrukcija građevine izvedba građevinskih i drugih radova na postojećoj građevini kojima se utječe na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za tu građevinu ili kojima se mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena (dograđivanje, nadograđivanje, uklanjanje vanjskog dijela građevine, izvođenje radova radi promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa i sl.) odnosno izvedba građevinskih i drugih radova na ruševini postojeće građevine.

Dakle, u konkretnom slučaju Pravilnikom se derogira odredbe Zakona o gradnji što u našem pravnom sustavu nije dopušteno.

Drugu ozbiljnu koliziju propisa nalazimo u članku 130. Zakona o gradnji i odredbama istog Zakona kojima se propisuje rekonstrukcija građevina.

Prema Zakonu o gradnji (čl. 130) u slučaju oštećenja građevine zbog prirodne nepogode građevina se može vratiti u prvobitno stanje bez građevinske dozvole, u skladu s aktom na temelju kojeg je izgrađena tj. s projektom postojećeg stanja građevine. Međutim, prvobitno stanje je nezadovoljavajuće i nesigurno za potres. Iz toga razloga Hrvatska komora inženjera građevinarstva je dopisom od 6. svibnja 2020. godine zatražila mišljenje Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja na koje do danas nismo dobili odgovor (dopis u prilogu).

Postavili smo pitanje da li se na obnovu javnih zgrada na kojima je uslijed potresa došlo do velikih oštećenja i narušen je pored ostalog temeljni zahtjev mehaničke otpornosti i stabilnosti može primijeniti članak 130. Zakona o gradnji kojim se zgrada vraća u prvobitno stanje u skladu sa aktom na temelju kojeg je izgrađena, **odnosno projektom postojećeg stanja**. Uglavnom se radi o vrlo starim zgradama za koje ne postoje valjani tehnički projekti na koje bi se zgrada vratila, već su tu obično arhivsko/konzervatorski nacrti i sl.

Projekt postojećeg stanja spominje se u članku 50. stavak 1. podstavak 6. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornoga uređenja i gradnje (zadaće građevinske struke).

U Pravilniku o obveznom sadržaju i opremanju projekata građevina NN 118/2019 u članku 40. kojim je propisan projekt rekonstrukcije u stavku 3. podstavak 2. navodi se **snimak** postojećeg stanja koji mora

obuhvatiti cjelokupnu zonu zahvata rekonstrukcije u primjerenom mjerilu iz članka 33. ovog Pravilnika. Stavak 4. istog članka također se odnosi na snimak postojećeg stanja u slučaju teško dostupnih ili nedostupnih dijelova postojeće građevine.

Dakle s tim u svezi postavljamo pitanje što sadrži **projekt** postojećeg stanja obzirom da isto nije regulirano Pravilnikom o obveznom sadržaju i opremanju projekata, da li za složene projekte treba kontrola projekta po revidentu, da li treba stručni nadzor i tko će kontrolirati da li je sve to ispunjeno.

Poseban problem u primjeni sporne odredbe Zakona o gradnji predstavljaju javne zgrade poput vrtića, osnovnih škola i fakulteta koji su teško oštećeni u potresu i narušena im je mehanička otpornost i stabilnost i koje se moraju seizmički osigurati na razini Eurocoda 8. Možemo očekivati pritiske na inženjere da se te zgrade stave u funkciju do rujna 2020. na način da se samo vrate u prvobitno stanje bez dodatnog poboljšanja seizmičke otpornosti. Projektanti će na taj način bili izloženi pritiscima da izrađuju projekte najnužnijih popravaka, te da pri tome svojim potpisom i pečatom jamče da su zgrade sigurne za korištenje.

Postupanje prema važećim propisima rezultira time da fizičke i pravne osobe vlasnici zgrada oštećenih potresom s obzirom na neizvjestan ishod i vrijeme donošenja posebnog zakona više ne mogu čekati i od projekatara naružu: detaljni pregled, projekt postojećeg stanja čl. 130 ZOG, elaborat sanacije i sl.

U organizaciji Građevinskog fakulteta su izvršeni početni pregledi na cca 19.000 objekata, od čega je narančastim i crvenim naljepnicama označeno cca 6.000 zgrada, te je na istima navedeno da se treba provesti detaljan pregled. U uvjetima kada poseban zakon nije donesen molimo pojašnjenje da li je to glavni pregled po definiciji iz Tehničkog propisa za građevinske konstrukcije ili neki drugi oblik pregleda.

Stoga vas molimo **hitno** tumačenje propisa o gradnji na koje smo ukazali u ovom dopisu i uputu o postupanju u izradi projekata obnove na temelju važećih propisa i provođenja detaljnih pregleda kako u praksi ne bi došlo do različitog ili nepravilnog postupanja. Osim toga potrebno je poduzeti sve mjere da se spriječe ulaganja u obnovu kojima se neće postići cilj ojačanja konstrukcije, da prilikom novog potresa ne dođe do teških oštećenja ili rušenja tih zgrada.

S poštovanjem,

Predsjednica
Hrvatske komore inženjera građevinarstva

Nina Dražić Lovrec, dipl.ing.građ.

